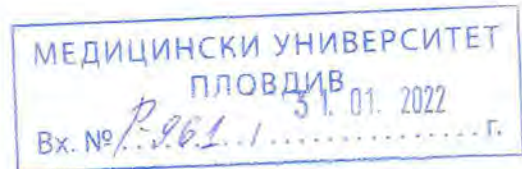

До
Председателя на научното жури,
определено със Заповед № Р -102 / 25.01. 2022 г.
на Ректора на Медицински университет – Пловдив
бул. В. Априлов №15А, 4002 Пловдив

Приложено представям: Становище

Във връзка с процедура за присъждане на ОНС „Доктор“
на д-р **Лиляна Христова Щерева**, докторант на самостоятелна подготовка в
Катедра „Детска дентална медицина“, ФДМ, МУ-Пловдив

Изготвил становището:

Доц. д-р Лилия Борисова Дойчинова, дм
Факултет по Дентална Медицина – София, МУ – София
Научна специалност – Детска дентална медицина
Факултет по Дентална Медицина – София, Катедра по „Детска дентална медицина“

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р **Лиляна Борисова Дойчинова** дм,
Факултет по Дентална Медицина - София
Катедра „Детска дентална медицина“

Във връзка с процедура за присъждане на ОНС „Доктор“ по докторска програма „Детска дентална медицина“ на д-р **Лиляна Христова Щерева**, докторант на самостоятелна подготовка в Катедра „Детска дентална медицина“, ФДМ, МУ-Пловдив, на разработения дисертационен труд на тема - „**Диагностика и контрол на силанизацията при първи постоянни молари**“ с научен ръководител Доц. д-р **Веселина Кондева - Главинкова**, дм, по професионално направление 7.2. „Дентална медицина“ и научна специалност „Детска дентална медицина“, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт.

Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител, от дисертанта е в съответствие с Чл.115 (1) от Процедура за придобиване на ОНС „доктор“ в МУ – Пловдив; Правилник на МУ-Пловдив от 06.11.2014 г.

I. Биографични данни и професионално развитие.

Д-р **Лиляна Христова Щерева** е родена на 08.11.1991 г. в град Пловдив. Завършва средното си образование през 2010 г. в ЕГ „Пловдив“ гр. Пловдив. През 2016 г. завършва ФДМ, МУ-Пловдив, а през 2017 г. с конкурс е назначена като редовен асистент в Катедрата по „Детска дентална медицина“, ФДМ, МУ - Пловдив, където работи и до днес. От 12.05.2021 е зачислена като докторант на самостоятелна подготовка, докторска програма: „Детска дентална медицина“ към катедра „Детска дентална медицина“ при МУ-Пловдив.

Преподавателската ѝ дейност включва водене на практически и семинарни упражнения по детска дентална медицина със студенти.

Д-р Щерева е член на БЗС, БНДДМ, НСЛДДМ.

Владее писмено и говоримо английски език.

II. Актуалност на тематиката

Темата на дисертационния труд, разработена от д-р **Лиляна Щерева** е обект на нестихващ научен интерес през годините. Зъбният кариес е многофакторно заболяване, което засяга повечето популации по целия свят и се счита за най-важния проблем за оралното здраве. Развитието му е динамичен процес, който може да прогресира, да бъде стационариран или да претърпи обратно развитие. Най-високият риск за развитие на кариес на постоянните зъби е през първите две години след пробива на молари и премолари.

През последните години европейските и световни институции публикуват редица документи, в които се посочва, че оралните заболявания, като част от групата на незаразните заболявания, представляват сериозен здравословен и финансов проблем за редица страни, и правителствата на тези държави трябва спешно да предприемат мерки за профилактиката им.

Понастоящем СЗО счита профилактичното покритие на ямки и дълбоки фисури на молари и премолари със силанти за основна превантивна мярка и за една от най-ефективните и най-малко инвазивни дентални процедури, осигуряващи пълната защита и пълното им запазване от оклузален кариес. От оклузалната анатомия, ямките и дълбоките фисури се считат за зоните с най-голям риск от зъбен кариес, тъй като в тези области контрола на натрупването и отстраняването на денталния биофилм често се оказва трудно, дори незадоволително. Данните от литературата показват, че около 90% от кариозните лезии са в ямки и фисури на молари и премолари през първите две години след пробива им.

Всичко това определя актуалността и значимостта на дисертационния труд, представен от д-р Щерева.

III. Познание на проблема от докторанта

Дисертационният труд е написан на 166 страници и е онагледен с 1 таблица, 11 фигури, 71 диаграми и 6 приложения. В библиографията са включени 259 заглавия- 6 на кирилица и 253 на латиница.

Д-р Щерева показва висока информираност за изследвания проблем. С кратко въведение представя същността на разглежданата тема.

Литературният обзор е в обем от 39 страници и завършва с обсъждане на литературните данни, което насочва към избраната дисертационна тема. Д-р Щерева представя богата литературна справка, потвърждаваща добрата ѝ информираност и задълбочените ѝ познания по проблема.

IV. Методика на изследването

Целта на научния труд е ясно формулирана. Тя се реализира чрез шест задачи, с демонстриране на добро клинично мислене и използване на подходящи клинични и статистически методи. Методиките са подробно описани. За статистическия анализ е използвана съвременна статистика.

V. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд е лично дело на докторантката и структурата му е в съответствие на съвременните изисквания и съдържа всички необходими раздели: въведение, литературен обзор, цел и задачи, материал и методи, резултати, обсъждане и заключение по отделните задачи, изводи, приноси, библиография и заключение.

Получените **Резултати** са добре онагледени. Те са представени с анализ в таблици и диаг-

рами.

В обсъждането д-р Щерева прави много добър сравнителен анализ на собствените резултати с публикуваните в научната литература данни.

Направените **Изводи** са следствие от постигнатите резултати и направеното обсъждане и носят научния принос на един дисертационен труд.

Приемам **Приносите**, формулирани от д-р Щерева. Те са лично дело на докторантката.

Приноси с оригинален характер

1. За първи път в страната ни се съпоставя достоверността на трите диагностични методи: визуална диагностика по ICDAS II, диагностика под увеличение с помощта на VistaCamiX Macro по ICDAS II, диагностика с флуоресцентната камера Vista Proof и модифицираните Ryge критерии за проследяване на кариеспрофилактичния ефект и ретентивността на силантите, като резултатите се съпоставят в рамките на 12 месечно клинично проучване.

2. За първи път в България се използва VistaCam–Macro и Proof FC, за едногодишно проследяване на силанизираны зъбни повърхности на първи постоянни молари на деца от 5-8 години.

3. За първи път в страната се проследява ретентивността и кариес профилактичния ефект на силант на глас-йономерна основа при първи постоянни молари в пробив в продължение на 12 месеца.

4. За първи път в страната са изготвени препоръки за приложение на силанти съобразно риска и състоянието на пробива.

Приноси с потвърдителен характер

1. Проучен е отличния кариеспрофилактичен ефект на силант на глас-йономерна основа при първи постоянни молари в пробив и по-слабата му ретентивност.

2. Проучен е отличния кариеспрофилактичен ефект на силант на композитна основа при първи постоянни молари в оклузия и отличната му ретентивност.

3. Проучена е необходимостта от силанизиране на първи постоянни молари на деца във високорисковата група.

4. Проучена е отличната съпоставимост между визуалната диагностика със и без увеличение по ICDAS II.

5. Доказва се, че употребата на Vista Proof FC е неудачна за проследяване на оклузални повърхности, които са силанизираны с Fuji Triage Pink, поради свръхдиагностиката, която прави.

VI. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

В списъка на научните публикации във връзка с дисертационния труд са посочени 3 реални публикации, в които д-р Щерева е водещ автор. Тя има 6 участия в български и международни форуми, където също е водещ автор. Считаю, че актуалността и използването на новите методи в

изследователската работа на д-р Щерева прави публикациите ѝ по този проблем изключително полезни.

Нямам критични забележки към проведеното изследване и представените материали.

Препоръчвам на д-р Щерева да популяризира резултатите от своята дисертация, които да са насочени към специалистите по детска дентална медицина и общопрактикуващите лекари по дентална медицина.

VII. Автореферат

Авторефератът отразява съдържанието на дисертационния труд в резюмиран вид на 54 страници. Той е изготвен според изискванията, като отразява основните резултати, постигнати от дисертанта. Включени са научните изводи, приноси, публикации и участия в български и международни конгреси.

VIII. Заключение

Д-р Лиляна Христова Щерева представя дисертационен труд с тематична актуалност, съдържащ научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ - Пловдив. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания, приети във връзка с Правилника на МУ – Пловдив за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че **Д-р Щерева притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност Детска дентална медицина**, като показва качества и умения да провежда самостоятелно научни изследвания и представя необходимата публикационна активност.

Давам *положителна оценка* на представения дисертационен труд на тема – **„Диагностика и контрол на силанизацията при първи постоянни молари“** и *убедено ще гласувам с „ДА“* и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“* на **Д-р Лиляна Христова Щерева** в докторска програма по „Детска дентална медицина“.

28.01.2022 г.

София

Доц. д-р Лиляна Дойчинова, дм